

עדכון תכנית אסטרטגית תל אביב-יפו | קיימות

סיכום מפגש בעליי עניין 2
תמונת עתיד רצויה

אוקטובר 2017
כתיבה ועריכה: אמיתי הר לב והלה מור. מודוס תהליכים שיתופיים בע"מ.

רקע

תהליך עדכון התכנית האסטרטגית לת"א-יפו נערך בשיתוף ממלאי תפקידים עירוניים, מומחים, נציגי בעלי עניין מגוונים והציבור הרחב. בעלי העניין משתתפים בסדנאות בתשעה תחומי התכנית, בשלושה שלבים מרכזיים בתהליך: גיבוש תמונת מצב קיים, גיבוש תמונת עתיד רצויה והגדרת כיווני פעולה אסטרטגיים למימוש. תרומת כלל השותפים לתהליך מתוכללת למסמך משולב.

מתודולוגיה

במפגש לקחו חלק נציגי בעלי עניין, ביניהם: נציגי ארגוני סביבה וחברה אזרחית, גופי ממסד, תושבים פעילים בתחומי סביבה וקיימות וממלאי תפקידים בכירים בעירייה. לאחר הצגה תמציתית של עיקרי ניתוח המצב הקיים נערך הסבר על האופן בו תגובש תמונת העתיד המשותפת (חזון). הודגש כי החזון ינוסח בלשון הווה (מתאר את תמונת העתיד הרצויה כמצאות הווה), בלשון חיובית, באופן וברמת הרזולוציה המתאימה ליוצרי החזון.

משתתפי הסדנה מילאו דף חזון אישי בשבע סוגיות הליבה (איכות הסביבה המקומית, שימור וטיפול המשאבים הטבעיים, אורח חיים מקיים, שימור וייצור משאבים מקומיים, כלכלה מקומית מקיימת, חדשנות ויזמות סביבתית, שינויי אקלים). לאחר מכן התקיים שיח בקבוצות בו לובנו ההיגדים וגובשו היגדים משותפים. בהמשך הציגו נציגי הקבוצות את עיקרי הדברים, התקיים דיון משותף והרעיונות המרכזיים הועלו באופן גרפי באיור המצ"ב. כל תפוקות הסדנה (חזון אישי, חזון קבוצתי ותיעוד הדיון) שימשו בכתיבת תמונת העתיד הרצויה על ידי צוות התכנית.

תמונת עתיד רצויה

תל אביב יפו מהווה מגדלור של קיימות והיא חלוצה באימוץ סטנדרטים וטכנולוגיות מקיימות. התושבים מתניידים יותר בתחבורה ציבורית לא מזהמת, נגישה למטרופולין, הפועלת כל ימות השבוע ובזמינות גבוהה. זיהום האוויר מתחבורה ירד משמעותית. העיר מזמנת מגוון מרחבי מפגש, התכנסות והתרחשות תוך שילוב מרחב ציבורי מוטה הולכי רגל, מוצל, בטוח וחלקו ללא מכוניות.

בעיר רשת שטחים פתוחים, מטופחים, נגישים לתושבים, בהם נשמר מגוון ביולוגי, מקושרים ויוצרים מערכת רציפה, מוצלת ותפקודית. שטחים פתוחים חדשים מפותחים על גגות ובמפלסים שונים. העיר מכירה בחשיבות משאבי הטבע שלה ופועלת על פי תכנית אב לטבע עירוני המנגישה אותו למגוון קהילות. הגינון העירוני מקיים ויוצר רצף בין איי טבע קיימים. רשת שבילי אופניים מקשרת את חלקי העיר ומחוברת לרשת הירוקה. מוסדות הציבור בנויים בבנייה ירוקה, מאופסי אנרגיה והגגות משמשים לחקלאות עירונית. העיר מתפתחת בדפוס רב מוקדי של שכונות מקושרות המאפשרות נגישות לשירותים בהליכה או רכיבה על אופניים. עוד ועוד מבני מגורים מאמצים עקרונות של בנייה מקיימת מבחינת אנרגיה, מים ופסולת.

תושבים ועסקים חיים ופועלים בעיר באופן מקיים והם שותפים ומעורבים ביישום קיימות הלכה למעשה. בשכונות פועלות מנהלות קיימות המשלבות תושבים, יועצים וממלאי תפקידים עירוניים. מידע סביבתי, חברתי וכלכלי רלוונטי נגיש לתושבים העושים בו שימוש מועיל. העירייה פועלת להגברת מודעות לקיימות ומסייעת לקדם יוזמות מקיימות של אזרחים ועסקים. קהילות משגשגות מנצלות משאבים באופן מקיים. החינוך לקיימות הוא חלק ממערכת החינוך בעיר.

מערכת התשתיות משודרגת באופן המפחית פחת, מנקזת ביוב ושפכים ומונעת את זיהום הים, החופים נקיים, המגוון הביולוגי בים נשמר ונמנעת בנייה חדשה על החופים. העירייה מנטרת ואוכפת באופן קבוע מפגעים סביבתיים בכל רחבי העיר: זיהום אוויר, רעש, קרינה ולכלוך. תל אביב יפו מעודדת כלכלה מקומית מקיימת ומשולבת. היא מעודדת הפחתת צריכה, רכש וקנייה מקומית, עסקים קטנים ושיתופי פעולה ביניהם לתושבים. העיר פועלת לפי גישת "מעריסה לעריסה" ומקדמת מערכות ייצור וצריכה מחיות ולא מזיקות. העיר ותושביה עוברים בהדרגה מצריכת מוצרים לצריכת שירותים. עסקים ותאגידים בעיר פועלים באופן אחראי, מקיים ויוצר ערך משותף. בעיר פועלים מגוון מיזמים מקיימים כגון: מטבע מקומי, ספריית חפצים, יצור מזון מקומי ועוד. העיר מיישמת תהליכים ושיטות סביבתיים בנושאי פסולת, מחזור, ניהול מים ונגר, תכנון מתחשב אקלים, הפחתת זיהום אור, הגברת היעילות האנרגטית וניצול מזון.

העיר מעודדת חדשנות ומשתמשת בכוח הקנייה הגבוה כדי לעודד פעולה מקיימת. העיר מקדמת דיור בר השגה ופתרונות דיור מותאמים לצעירים, משפחות וקשישים. היא מרכז למחקר ופיתוח חברתי סביבתי ומושכת יזמים מקיימים. העירייה מקפידה על רכש מקיים ומעודדת שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים בעיר העוסקים בקיימות.

צוות העבודה

- איתן בן עמי, מנהל הרשות לאיכות הסביבה
- אוריאל בבצ'יק, רכז בניה ירוקה וקיימות, אדריכל העיר
- אורלי רונן, יועצת איכות סביבה וקיימות של התכנית האסטרטגית
- עודד גינוסר, מרכז התכנית האסטרטגית, היחידה לתכנון אסטרטגי
- תמי כורם, רכזת תכנון, היחידה לתכנון אסטרטגי
- מיכל נהרי, אגרונומית בכירה, אגף שפ"ע

בעלי העניין שהשתתפו במפגש

- אורי איזנברג, תושב
- זהבה ארזואן, תושבת
- חמי שטורמן, מתכנן סביבתי, מחוז ת"א, המשרד להגנת בסביבה
- אורית שטרנליכט, תושבת
- יעקב גילת, תושב
- ויטלי רויטמן, מהנדס מרשות המים
- לביא קושלביץ, תושב, מקדם חקלאות עירונית
- סיגל בוקשטיין, עמותת צלול
- אלון פילץ, בעלים של דיזינגוף סנטר
- שרון מרק, תושבת, חוקרת סביבה וקיימות
- ויקטור וייס, מנכ"ל השל
- עידן עמית, החברה להגנת הטבע ת"א
- גליה למור שגיב, רכזת קהילה ופעילות ציבורית, החברה להגנת הטבע
- עברי ורבין, מנכ"ל חב' גוד ויז'ן